

ADNOTATIONES

ad

›ICHNEUMONOLOGIAM SUEVICAM›

AUCTORE

AUG. EMIL HOLMGREN.

(Continuatio).

40. *I. melanotis* HOLMG. — Pag. 72.

Post diagnosis feminae addendum:

♂: ore ex parte sordide rufo; orbitis oculorum facialibus late, lineis seu maculis ad radicem alarum, scutello, segmento 3:tio abdominis tibiisque stramineis, his posticis apice nigro; alis fusciscenti-hyalinis, stigmate fulvescente, tegula fusca. — Long. 14—16 millim.

Mas, hactenus indescriptus, in Westrogothia a Dom. MORTONSON rarius inventus est. — Specimen femineum a Dom. S. LAMPA e Westmannia accepi. — Var. 1. quoque in Lapponia occurrit.

Obs. Sculptura corporis ♂ plane ut in femina. Segmentum 2:dum abdominis nigro-fuscum, angulis apicalibus pallidioribus.

46. *I. gradarius* WESM. — Pag. 80.

Mas sub hac specie dubie collocatus ad speciem diversam pertinet, ejusque diagnosis ideo delenda; quod ad *feminam* attinet, ejus diagnosis paullulum modificanda:

Mas (verus): ore, clypeo, facie, initio orbitarum frontallium, margine supero colli, linea ante et lineola infra alas scutelloque albido-flavis; segmentis 2 et 3 abdominis croceis; alis subfumato-hyalinis, stigmate fulvo, tegula nigra;

pedibus validiusculis, tibiis tarsisque flavescentibus, posticis apice nigris, femoribus posticis ima basi macula flavida; area superomedia metathoracis latitudine sua non longiore. — Long. circiter 16 millim.

Ad diagnosin *feminæ* addendum: *collo margine supereo sæpe rufescente; femoribus posticis ima basi macula rufa.*

Mares tantum duos in Uplandia detexi. *Feminæ* multo frequentiores occurrunt, flores umbellatarum sæpe visitantes.

Mas ab *I. albicollis* ♂ ægre discernendus; differre tamen videtur corpore toto robustiore, pedibus validioribus, area superomedia metathoracis breviorè, picturis capitis et thoracis haud pure albis, sed flavescentibus, segmentis 2 et 3 abdominis croceis l. rufo-ferrugineis. — *Femina* ab *I. albicollis* ♀, cui simillima est, tarsis sat dilatatis differt.

46—47. **I. refractarius** WESM. — Pag. 80.

WESM. Ichn. Miscel. 23. 17. ♂.

Ich. gradarius HOLMGR. Ichn. Suec. 81. ♂.

Obs. Locus hujus speciei in serie systematica dubius quidem est, quum *mas* modo innotuerit. Sed structura antennarum, thoracis et segmenti tertii abdominis suadet, ut potius in hanc subdivisionem adscribatur.

41. **I. sepeptionalis** HOLMGR. — Pag. 82.

Post var. 1 addendum:

Var. 2. ♂: segmentis 2 et 3 abdominis nigris, interdum margine apicali pallido.

Amblyteles alpestris HOLMGR. Ichn. Suec. 229, 10. ♂.

Hab. in alpihus Norvegiæ (SCHÖIEN).

49. **I. Thomsoni** HOLMGR. — Pag. 85.

Post diagnosin *feminæ* addendum:

♂: mandibulis ex parte rufis; maculis ad radicem alarum scutelloque flavidis; segmentis 2 et 3 abdominis rufis, hoc margine summo apicali nigro; alarum stigmatè fusco-testaceo, radice et tegula nigrofusca; pedibus anterioribus

fulvo-stramineis, coxis et trochanteribus nigris; posticis concoloribus, sed apice femorum et tiliarum nigro. — Long. circit. 16 millim.

Hab. in alpihus Norvegiæ (SCHÖIEN).

49—50. **I. hæmatonotus** WESM.

Nitidulus, punctulatus, niger; ore, colli margine supero, mesonoto, scutello, segmentis 1—3 abdominis, femoribus anterioribus magna ex parte, tibiis tarsisque omnibus, rufis; annulo antennarum et macula segmentorum ultimorum abdominis albis; alis fulvescenti-hyalinis, stigmatate, radice et tegula rufis. — ♀ (Long. circit. 10 millim.).

WESM. Rem. Crit. Court. Addit. 89. ♀.

Hab. in Uplandia, rarissime. Mas mihi ignotus est.

Similis et affinis *Ichn. vulneratorio* (Ichn. Suec. 118. 70), sed habitu toto robustiore, antennis validioribus, plane filiformibus, pedibus crassioribus et aliter coloratis. — Caput pone oculos vix angustatum. Metanotum ruguloso-alutaceum, areis superioribus 3, costis tenuibus circumdatis; area superomedia quadrata; area posteromedia costis (divisoriis) deletis. Postpetiolus subtilissime aciculatus. Segmentum 2: dum gastrocælis transversis, spatio interjacente area media postpetioli angustiori. Areola alarum 5-gona. Pedes validi, femoribus, imprimis anticis, incrassatis.

53—54. **I. gravipes** WESM.

Nitidulus, punctulatus, niger; ♂: femoribus, tibiis et tarsis rufis, his posticis nigris; stigmatate alarum nigricante, fusciscescente vel rufo; pedibus validis; ♀: antennis annulo albo nullo; femoribus tibiisque rufis; stigmatate alarum rufo vel fulvo; segmentis 6 et 7 abdominis macula angusta alba — ♀ ♂ (Long. circit. 15 millim.).

WESM. Ichn. Miscel. 21. 15. ♀. HOLMGR. Ichn. Tirol. 5. 11. ♂.

Hab. in alpihus Sueciæ borealis, rarius. Marem in Åreskutan Jemtlandiæ, feminam in Lapponia meridionali (ad Tärna) de-

texi. — Specimina nonnulla, in alpibus Tiroliae capta, mecum communicavit Cel. HELLER.

Femina, praeter alias notas, pictura insigni antennarum, pedum abdominisque sat distincta est. *Mas* ab aliis maribus affinibus et similiter coloratis nitore capitis, metanoti scutellique, ut mihi videtur, facile dignoscitur.

55—56. I. majusculus TISCHB.

Nitidulus, punctatus, niger; ♂: lateribus faciei, scapo antennarum macula subtus scutelloque stramineis; abdomine croceo vel ferrugineo, basi apiceque nigris; alis infumatis, stigmatate testaceo-rufo, tegula nigra; pedibus flavo-nigroque variis; ♀: annulo antennarum albo; scutello stramineo; segmentis 2—4 abdominis rufis vel rufo-ferrugineis, 6 et 7 macula dorsali straminea; alis infumatis, stigmatate testaceo-rufo, tegula nigra; tibiis anticis latere antico pallidis — ♂ ♀ (16—22 millim.).

I. horridator GRAV. Ichn. Europ. I. 457, 185. ♀ (pro parte) — WESM. Tent. 40. 32. ♂. (pro parte).

I. majusculus TISCHB. Stett. Ent. Zeit. XXXIV. 224. 81. ♀. et 82 ♂. (horridator!).

Hab. in Suecia media, rarissime. Prope Holmiam feminas duasprehendimus Past. HALLSTRÖM et ipse. Marem unum e Wermelandia a Dom. MORTONSON accepi, alterum in Ostrogothia ipse detexi. Alibi intra patriam, quantum mihi innotuit, adhuc non inventus.

Femina pedibus nigris et colore insigni abdominis ab omnibus affinibus primo adspectu differt. *Mas* quoque, praeter alias notas, pictura abdominis et pedum facile est dignoscendus. — Caput in utroque sexu pone oculos distincte angustatum; vertice oblique depresso, acute marginato; temporibus minus buccatis, fortiter punctatis; spatio infra-oculari apud feminam sat lato, apud marem latitudinem mandibularum saltem æquante. Antennæ ♂ setaceæ, porrectæ, ♀ post mortem involutæ, apicem versus nonnihil attenuatæ, articulo 6:to flagelli quadrato. Thorax robustus, antice elevatus; mesonoto parapsidis brevibus, parum determinatis; metanoto area superomedia in mare tunc transversa, tunc quadrata vel interdum latitudine sua longiore, area juxtacoxali

costa superiori sæpius ex parte detrita. Postpetiolus area media aciculata, lateribus rotundatis, interdum sublobato-dilatatis (♂). Segmentum 2:dum gastrocælis mediocribus, spatio interjacente area media postpetioli subæquali. Areola alarum costam versus, saltem in ♂, anguste tantum aperta. Pedes mediocres.

Mas. Antennæ scapo nonnunquam toto nigro. Thorax interdum lineola alba infra alas. Segmentum 1:mum abdominis aut totum nigrum aut maculis duabus apicalibus rufis; 2—4—5 plerumque tota crocea l. ferruginea; ultima nigra l. fusca. Tegula alarum nigra. Pedes coxis et trochanteribus nigris, illis anterioribus haud raro macula subtus pallida; femoribus nigris, anterioribus apicem versus subtus stramineis; tibiis anterioribus stramineis apice latere interiore plus minusve nigro, posticis apice toto nigro, basi straminea; tarsis fulvescentibus articularum apicibus nigris. Cetera sicut in diagnosi.

Femina. Caput nigrum, mandibulis apice rufis; orbitis oculorum frontalibus rubricosis. Segmentum 4:tum abdominis sæpius margine apicali obscuro; 5:tum macula triangulari, 6:tum linea, stramineo-albidis dorso notata. Cetera sicut in diagnosi.

Obs. Caveas ne marem hujus speciei cum *Amblyt. egregii* ♂ confundas.

59. *I. zonellus* HOLMGR. — Pag. 100.

Obs. Quum ♂ hujus speciei idem esse videatur ac *I. balteatus* WESM. nomen a nobis impositum mutandum:

59. *I. balteatus* WESM.

WESM. Tent. 48. 41. ♂ ♀. — TISCHB. Stett. Ent. Zeit. XXXIV. 430. 108.

Ichn. zonellus HOLMGR. Ichn. Suec. 100. 59. ♂.

Femina (mihi ignota). Antennæ subgraciles, setaceæ, albo-annulatæ. Abdomen segmentis 5—7 macula alba. Alæ stigmatæ fulvo, tegula nigra. WESM.

60—61. *I. zonalis* GRAV.

Subnitidus, punctatus, niger; ♂ ore, clypeo, facie, scapo antennarum subtus, macula cuneata ante alas, scutello squamulisque alarum stramineis; segmentis 2 et 3 abdominis flavidis vel croceis, 3 fascia basali utrimque abbreviata nigra;

alis flavescenti-hyalinis, stigmatate fulvo; pedibus anterioribus geniculis late tibiisque omnibus stramineis, his posticis apice nigris; tarsis fulvescentibus, posticis apicem versus sæpe infuscatis; metathorace ruguloso; ♀: »scutello flavo; segmentis 2 et 3 rufis, 3 basi nigra, 6 et 7 macula alba; tibiis ex parte rufis; antennis subgracilibus, setaceis, albo-annulatis; postpetiolo crasse aciculato.» — ♂ ♀. (Long. 12—18 millim.).

GRAV. Ichn. Europ. I. 323. 118. ♀. — WESM. Ichn. Ot. 28. 25. ♂ ♀.

I. illuminatorius GRAV. l. c. 423. 164 (pro parte).

I. terminatorius HOLMGR. Ichn. Suec. 70. 39. ♂ (exclusa ♀).

Var. 1. ♂: facie nigra, flavo-maculata.

Hab. in Suecia media et meridionali, minus frequens. Femina mihi ignota est. — Var. 1. e Westmannia mecum benevole communicavit oculatissimus ille entomologus S. LAMPA.

65—66. *I. punctus* GRAV.

Nitidulus, punctatus, niger; ♂: orbitis oculorum internis, lineolis ad radicem alarum scutelloque albidis; abdominis medio plus minusve castaneo-rufo, segmentis 5—7 vel 6 et 7 macula dorsali alba; alis fuscedine tinctis, stigmatate et tegula nigro-fuscis; pedibus ex parte sordide rufo-fulvis; ♀: orbitis oculorum frontalibus, annulo antennarum scutelloque albidis; abdominis medio rufo l. castaneo-rufo, segmentis 5—7 macula dorsali alba; alis fuscedine tinctis, stigmatate et tegula nigro-fuscis; pedibus ex parte sordide rufo-fulvis. — ♂ ♀. (Long. 14—18 millim.).

GRAV. Ichn. Europ. I. 323. 119. ♂. — WESM. Tent. 49. 43. ♂ ♀.

Var. 1. ♂: segmentis abdominis 2—4 nigris, rufo-nebulosis. WESM. l. c. var. 1.

Var. 2. ♂ ♀: »femoribus tibiisque omnibus rufis.»

WESM. l. c. var. 2.

Hab. in Suecia media et meridionali, rarius. Mares nonnullos prope Holmiam detexi. Feminam unicam tantum vidi in

Ostrogothia ante plures annos a Doct. A. Goës captam mihi benevole donatam. — Var. 2 in Suecia adhuc, quantum scio, non inventa.

Species sat distincta. Caput pone oculos angustatum; temporibus parum buccatis, in ♀ nitidis, parce punctatis, in ♂ punctura fortiore et crebriore; spatio infraoculari in utroque sexu mandibularum basi latiore. Antennæ feminæ subgraciles, extrorsum attenuatæ, articulo flagelli 7:mo quadrato. Mesonotum parapsidis antice tantum indicatis. Metanotum punctato-rugulosum, areis superioribus tribus, earum superomedia subrectangulari, transversa; posteromedia, saltem in ♀, nonnihil excavata, costis duabus tridivisa. Abdomen sat fortiter alutaceo-punctatum, incisura 2:da utriusque sexus profunda; postpetiolo latiusculo, area media aciculata; gastrocælis segmenti 2:di mediocribus parum profunde exsculptis, spatio interjacente area media postpetioli nonnihil latiore; segmento 3:tio transverso. Areola alarum apud marem angustius aperta quam apud feminam, nervum recurrentem ordinariū ante medium recipiens. Pedes mediocres; coxis posticis ♀ subtus nudis, nitidis, subtiliter punctatis.

65—66. **I. batis** HOLMGR. n. sp.

Parum nitidus, punctatus, niger; ♂: lateribus faciei, scapo antennarum macula subtus (sæpius) scutelloque, albicantibus; segmentis 2 et 3 abdominis obscure rufis, plerumque nigro-notatis; alis subinfumato-hyalinis, stigmatate fulvo l. fusco, tegula nigra; tibiis omnibus basin versus sordide rufescentibus, anterioribus pallidioribus; areis superioribus metathoracis 5; gastrocælis segmenti 2:di abdominis mediocribus, spatio interjacente rugoso-aciculato area media postpetioli latitudine subæquali; ♀: annulo antennarum, lineis ad alarum radicem scutello maculaque dorsali segmentorum 5—7 abdominis, albidis; segmentis 2 et 3 obscure rufis, plerumque nigro-notatis; alis infumato-hyalinis, stigmatate fulvescente, tegula nigra; tibiis basi sordide rufis; areis superioribus metathoracis 5, lateribus costa tenui tantum discretis; gastrocælis segmenti 2:di abdominis mediocribus, spatio interjacente subruguloso-aciculato,

area media postpetioli latitudine subæquali. — ♂ ♀. (Long. 15—18 millim.).

Var. 1. ♂: segmentis 2 et 3 abdominis totis rufis; tibiis posticis totis nigris.

Var. 2. ♂: stigmatè alarum obscuro.

Hab. in Suecia media et meridionali, rarius.

I. obscuripedi (Ichn. Suec. 113, 66) proximus. Ab affinis præcipue differt pictura abdominis et pedum nec non sculptura segmenti 2:di abdominis. — Caput utriusque sexus pone oculos distincte angustatum; temporibus vix buccatis, in ♀ fortiter, in ♂ subtiliter punctatis; spatio infraoculari femine lato, maris angusto. Antennæ ♀ post mortem incurvatæ, apicem versus sat attenuatæ, articulo flagelli 10:mo subquadrato. Thorax antice elevatus; area metanoti superomedia latitudine brevior; area postero-media tridivisa. Postpetiolus abdominis area media distinctissime aciculata, in ♂ fortius quam in ♀. Segmentum 2:dum latitudine haud longius, gastrocælis triangularibus, mediocribus et modice profundis, spatio interjacente in utroque sexu subrugoso-aciculato. Segm. 3:um transversum. Terebra ♀ ultra apicem abdominis perparum porrecta. Areola alarum costam versus anguste tantum aperta, nervum recurrentem ordinarium nonnihil ante medium recipiens. Pedes mediocres; coxis posticis subtus nudis, confertim, fortiter punctatis.

72. *I. quæditorius* LINN. — Pag. 121.

In Uplandiam quoque inventus est.

Obs. Antennæ ♀ articulo flagelli 8:0 l. 9:0 quadrato, antecedentibus latitudine sua longioribus.

73. *I. cessator* MÜLL. — Pag. 123.

Hab. per omnem Sueciam, haud infrequens.

Obs. Antennæ ♀ articulo flagelli 12:0 quadrato, antecedentibus latitudine sua longioribus.

73—74. *I. inops* HOLMGR. n. sp.

Parum nitidus, punctatus, niger; ♀: ore et flagello antenarum ex parte rufis; scutello dorso fere toto albido-stramineo vel macula tantum apicali ejusdem coloris; segmentis 6 et 7

abdominis macula oblonga pallida; alis fulvescenti-hyalinis, stigmatate fulvo-rufo, tegula nigra; tarsis anterioribus, femoribus tibiisque rufis, harum posticis apice nigris; metathorace fere mutico. — ♀. (Long. 12—18 millim.).

Hab. in Uplandia, ubi feminas duas deprehendimus Past. HALLSTRÖM et *ipse*.

Hæc species medium quasi tenet inter *I. quæsitorium* et *I. cessatorem*. Ab illo, præter alias notas, annulo antennarum deficiente et costa interiore areæ metathoracis dentiparæ fere recta, ab hoc pictura alba scutelli facile differt, ab ambobus autem antennis validioribus, articulo flagelli 7:mo jam quadrato.

74. **I. subreptorius** WESM. — Pag. 125.

Obs. Quum hæc species jam a Cel. GRAVENHORST sub nomine *I. submarginatus* descripta fuerit, nomen a Cel. WESMÆL impositum mutandum:

74. **I. submarginatus** GRAV.

GRAV. Ichn. Europ. I. 244. 78. ♀. — WESM. Rem. crit. 28. 78. ♀.

I. subreptorius WESM. Ichn. Miscel. 16. 10. ♀. — HOLMGR. Ichn. Suec. 125. 74. ♂ ♀.

75. **I. Mäklini** HOLMGR. — Pag. 127.

Hab. quoque prope Holmiam (G. DE VYLDER); in Westrogothia (N. E. FORSELL).

76. **I. Haglundi** HOLMGR. — Pag. 129.

In Jemtlandia feminam unicam detexit mecumque benevole communicavit Dom. O. GUINCHARD. Feminam quoque e Bothnia septentrionali accepi.

77. **I. gemellus** GRAV. — Pag. 131.

Hab. in Uplandia, certis annis sat frequens.

Sectio 5:ta.

80. *I. bimaculatorius* PANZ. — Pag. 137.

Marem unicum in Kinnekulle Westrogothiæ deprehendit Cand. G. HOLM. Femina mihi adhuc ignota est.

Sectio 6:ta.

81. *I. nigritarius* GRAV. — Pag. 138.

Obs. Hæc species inter vulgatissimas censenda est. Multa legi individua mensibus Julio—Septembri ubique in Suecia media et meridionali, nec non in Jemtlandia et Lapponia, in pratis, silvis et hortis, ubi præsertim plantas umbelliferas frequentabant, vero etiam in locis graminosis et fruticetis circumvolitabant. Mares feminis plerumque multo frequentiores sunt. — Quod ad magnitudinem, staturam et picturam attinet hæc species valde variat. Vix tamen credo varietates omnes (Confr. Ichn. Suec. p. 139) ad unam eandemque speciem referendas esse. E numero varietatum præsertim delendas esse puto *var.* 11 et *var.* 12, easque pro specie peculiari habendas donec omne dubium sublatum fuerit.

81—82. *I. infidus* WESM.

Nitidus, punctulatus, niger; ♂: annulo antennarum albo, scapo subtus rufo vel stramineo; orbifis oculorum facialibus, clypeique macula utrinque laterali stramineo-albidis; incisuris anterioribus abdominis thyridiisque sordide rufis; femoribus tibiisque rufis, interdum, præsertim postice, plus minusve nigris; ♀: ore ex parte, apice clypei et scapo antennarum subtus rufis; annulo flagelli albo; incisuris anterioribus abdominis thyridiisque sordide rufis; femoribus tibiisque rufis, harum semiannulo albo, interdum, præsertim posticis, plus minusve nigris. — ♂ ♀. (Long. 8—10 millim.).

WESM. Mantis. 33. ♂ (exclusa ♀).

Ichn. nigritarius HOLMGR. Ichn. Suec. 138. 81 var. 11 et 12.

Ich. annulator GRAV. et WESM. (pro parte).
Hab. in Suecia media et meridionali, passim.

82. **I. punctifrons** HOLMGR. — Pag. 141.

Obs. Quum copiam marium nuper acceperim examini- que accuratori subjecerim, haud dubium existimo eos propter scul- pturæ et coloris similitudinem cum *I. dissimilis* ♀ conjungendos esse; ideoque nomen hujus speciei mutandum:

82. **I dissimilis** GRAV.

I. dissimilis GRAV. Ichn. Europ. I. 190. 47. ♂ ♀ —
WESM. Rem. Crit. 21. 47. ♀.

I. zephyrus WESM. Ins. Ot. 38. 39. ♂.

I. jocularis WESM. Mantis. 32. 71 bis ♀. — HOLMGR.
Ichn. Suec. 206 ♀.

I. punctifrons HOLMGR. Ichn. Suec. 141. 82 ♂.

Hab. in Suecia pluribus locis, haud infrequens. In Uplandia (BOHEMAN et *ipse*); in Westrogothia (HOLM et MORTONSON); in Jemtlandia ad Åreskutan marem unicum detexi; feminam unicam ante plures annos deprehendit DAHLBOM, loco natali tamen non indicato (Confr. WESM. Mantis.).

Species sat distincta et ab omnibus affinibus facile distin- guenda. Diagnosis utriusque sexus sic modificanda:

Nitidulus, punctatus, niger; ♂: ore, clypeo, facie, inter- dum striga genarum, macula ad orbitas verticis, margine su- pero colli, lineola vel puncto ad radicem alarum et plerum- que apice scutelli stramineis; annulo antennarum albo; alis subinfumato-hyalinis, stigmatibus dilute-fusco; femoribus tibiisque rufis, posticis apice obscuro, coxis anterioribus subtus sæpe pallide notatis; area superomedia metathoracis subsemicircu- lari, arcibus lateralibus utrimque haud raro duabus costa tenui discretis; ♀: orbitis frontis et puncto utrimque verticis rufe- scentibus l. fulvo-stramineis; antennarum annulo albo, scapo subtus plerumque macula rufa; margine supero colli puncto-

que ante alas rufescentibus; abdomine incisuris sordide rufis, segmentis ultimis albido-marginatis; alis subinfumato-hyalinis, stigmatate pallido; pedibus rufis, coxis trochanteribusque ex parte nigris; area superomedia metathoracis subquadrata, areis lateralibus ab invicem vix discretis. — ♂ ♀. (Long. 8—10 millim.).

Femina. Caput pone oculos perparum angustatum; fronte confertim punctata; facie medio protuberante; spatio infraoculari basi mandibularum nonnihil latiore. Antennæ sat validæ, filiformes; flagello articulo 4:to vel 5:to quadrato. Postpetiolus abdominis subtiliter aciculatus. Thyridia segmenti 2:di transversolinearia, spatio interjacente sat angusto. Pedes mediocres; coxis posticis subtus punctatis, nudis.

(Continuatur).
